

ACC. N:R M. 6719: 1-5.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Annette Lönsson
Härad: Frosda Adress: Åsänge
Socken: Åsänge Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

St. II. 1. 37

37

*Fähus
Olika typer.
Gammaldags typ.
Fähus i allmänhet.*

uppläsa

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6719 : 1

Landskap: Skåne Upptecknat av: Arnette LonesenHärad: Frosta Adress: SåjungeSocken: Såjunge Berättat av: _____Uppteckningsår: 1940 Född år i

Fåhus, även kallat manes, är här ju nästan enstaka ämne efter gamla dygren. Den gård som jag först besökte och som en teckning är över, var ju gammaldags. Den fåhusbängen är byggd omkring 1870 men var ju gammaldags ändå. Ingången var direkt från gården in i fåhuset. Så var där en gång från den dörren och rakt bort dörren ut till gödselhögen, mågaldösen. Korna stod i två rader med huvudet mot väggarna, så att bakdelen var mot gången. Vid var sida om gången var rännstenen, så när de gödsel skufflades de bort till dörren sen kastades ut. Både kår, och rännsten, och gång var av kullersten. De var ju inte goda att hålla rent i sådana manes. De gamla krubberna var ju alltid av trä, men på senare till blev de av cement. Vid ena sidan av mansed var foderbadan, vid den andra laggel, där var dörr ut till båda delarna. När de fere gick de från badan, så uppnå foderbordet i muren vägg och så lade i krubberna. Bindsten var ju av järn. Om sommarens drevs ju korna margnar och kavallar, men nu är de ju inte så, de är ut jämt, de gör mycket för att de kan inte komma åt väggarna med lösa djur.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M 6719:2

Landskap: Skåne Upptecknat av: Annette Jorsson
 Härad: Frosta Adress: Sjöunge
 Socken: Sjöunge Berättat av:
 Uppteckningsår: 1940 Född år i

2

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ett annat gammalt ställe i byn Per Pers, han är 70 år, och har de så som de var i hans fars tid. Husen är som de var i de gamles tid, där är fähus och stall i ett. Där är husen så låga, så jätten går näst ända över till ryggen på hästarna. Där är inte så många kor, och två hästar. Ingången är även där från gården direkt in, så en gång bort till mågedörren. Vid den ena sidan står korna vid den andra hästarna. Men de står så, ett bakdelen vänder mot gavelväggen som är mot gårdshögen. Så är båsen mitt i stallet, på hängs s. k., framför kornas bås är foderlada, med greboingakista, och näskekata. Framför hästarna är gräskärl. Där är också kullen igen till golvet. För i tiden fick de artingen bära vatten in, eller låta dem gå ut. Ett litet ställe intill är husen också så som de var i föräldrarnes tid. De är bara litet, husen är en liten vinkel, så den vinkeln som korna är i vetter gaveln mot vägen, så ett mellan vägen och gaveln är gårdshögen, nu sen vägen är breddad är gårdshögen näst på vägkanten. Där är en mågelänn, större lucka, i väggen över gårdshögen som de hästar ut gårdseln genom. De är en urgemont typ.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6719:3

Landskap: Skåne Upptecknat av: Annette Lönestrom
 Härad: Frosta Adress: Ajunge
 Socken: Ajunge Berättat av:
 Uppteckningsår: 1940 Född år i

3

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ett litet ställe här som var av gammal bygd. De har nog byggt om det så fast
 kanske innan. I från min barndom var Ola Jönsson där, jag tror han har byggt de.
 Sen di dog hade barnen de, en son, och dotter, alltid under namnet Ola Jönsson, eller
 Ota Jönssons dotter. Di hade de i samma stil som i föräldrarnas tid.

De var en liten rinkelbyggnad, böningshuset med ingång i köket d. s. som farsida.
 Stugan till höger, lagan var intill stugan, så di kunde gå ut till korna utan att
 behöva gå ut på gården. I från lagan, den var i böningsstängan, kom di i förboden
 sen i mansed. Di korna hade träherulber, där var kuttersten till golv, men ändå
 så rent så inder de minsta sprittning blev mellan stenarna. Då Ola Jönsson levde
 och barnen var yngre, drev di korna ut på bete, men de ledde di dem alltid.

Di ledde var sin ko, när di skulle gå efter dem gick di bägge, men sen di blev
 äldre fick di ha dem hemma. Di behöll de gamla i sin tid, tills di dö omk. 8 år
 sen. Nu är de ju omändrat något. Där finns ju nog gamla fähus ännu,
 men di större ställen har ju ändrat inändrat med cementgolv, nya foderbord.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6719: 4

Landskap: Skåne Upptecknat av: Annette Jonsson
 Härad: Fåstas Adress: Åsyringe
 Socken: Åsyringe Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

I äldsta tiderna var ju utbushängerna av sten, men på di sidske 50 åren, di som de byggda är av trä. I di gamle fähusen har di näst de nu emändrat så korna står, så om där är två rader, vänder di korna den mot varandra, med feederbord emellan dem, samt cement till golvet och rämnstenar. Di gamle mågelämnarna är nu helt borta, utom när ens laka. Eldstad är ej utom i så fall, här nu är man småbrukare som har en ko, han har satt in en gammal spis som han eldar i när de är vinter så kon inte frysa, och då vid andra tillfälle gagnar eldstaden till kokning till svinn. Där som är många kor i ett fähus håller di mer värmen när de är kallt. Di brukar mycket förr, lina väggarna med halvt ianantill. Di fläta långa halvt flätor som di spiska runt om dörrarna ianantill, för att hindra drag. Om sommaren stod ju fähusen näst tomma. Jag har hört, att för i tiden fanns di som inte hade särskilt maner, utan när hett var i badan band di kon där i en stolpe så fick kon stå där till golvet var komt. Där var ingen annan inredning.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6719 : 5.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Annelle Lönner
 Härad: Frosta Adress: Åslinge
 Socken: Åslinge Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

De har ju alltid varit, både i uråldrig tid, och senare, att kyrorna varisra.
 De var ju förs och så, att en del höll mera i ordning än andra, fastän de var av gamla
 typen, så var de ändå i ordning. Men så fanns de som inte gödsla under korna
 under vinden, utan där blev så högt så korna stod och åt av gäbben, de var ju
 insläppta. De är inte så många år sen, där fanns sådana i utbyggnaderna.
 Sådana fall, som att du gått lösa, eller provisoriskt stätt bundna i lider
 eller en part, koggole, de har förefallit i så fall, att de var på den tiden kokeräm-
 marne drog till marknads. Förr var här gott om sådana som drog omkring till alla
 marknad med kor. Du kunde ibland komma hem med stora drefser, då stod
 du var som häst, så handledes hemma om så kor sig. Krämmarna emellan bytte
 sådana kokerämmare hade, hur som helst, men en rejäl bonde, som var om-
 tänksam, hade ju efter den tiden i ordning. Den nästa ändring har ju skett
 sen 1900.

Skriv endast på denna sida!